

No MPCB/ZO-PAMS/CEPI/B-21411

9/04/2011

To,
The Chairman
Central Pollution Control Board
Parivesh Bhavan,
East Arjun Nagar, Shahadra
Delhi 110 032.

Sub: Progress Report on Implementation of CEPI Action Plan for the
Chandrapur.

Dear Sir,

Maharashtra Pollution Control Board has submitted the action plans for the 5 critically CEPI areas of Chandrapur, Dombivali, Navi Mumbai, Tarapur and Aurangabad to CPCB in November, 2010 after detailed discussions. These action plans have been approved by CPCB and have been hosted on MPCB Website. Moratorium at the 4 CEPI areas namely Dombivali, Navi Mumbai, Tarapur and Aurangabad have already been lifted.

The Chandrapur Action Plan is being implemented in the field by various stake holders and review meetings have been held at the level of Hon'ble Minister, Environment, Govt. of Maharashtra on 9.12.2010 and 28.2.2011, wherein all the stake holders have submitted their progress and have assured to implement the action plan in the required time frame. The minutes of the said meetings are enclosed as (Annexure '1') for information and are also available on MPCB website.

A detailed statement indicating the progress of the implementation of the Chandrapur Action Plan is enclosed as (Annexure '2') which indicates a significant progress on various actions proposed in the action plans.

The transportation of the mineral in open trucks is one of the important contributors of the local level air emissions. MPCB has issued directions to all the major industries including WCL, Power Plants, Coal Washeries to adopt the mechanically closed truck transportation of the minerals. This matter has also been reviewed by Hon'ble Minister, Environment in the meeting held on 8.4.2011 and wherein Chairman, WCL, Chairman, MOIL, Managing Director, MAHAGENCO and Industry Representatives were present. An Action Plan to adopt the mechanically closed transportation by 31.3.2012 has been adopted in the meeting.

...2/-

All these initiatives indicate the progress of the implementation of the Chandrapur Action Plan in a time bound manner. Considering this it is requested that the moratorium applied to Chandrapur may be withdrawn.

Thanking you.

Yours faithfully,

(Valsa R Nairsingh)
Secretary, Environment
and Chairperson, MPCB

Copy submitted to: Member Secretary, Central Pollution Control Board

o/c

Copy submitted to: Member Secretary, MPCB

चंद्रपूर कृती आराखडा व अंमलबजावणीबाबत मा. मंत्री (पर्यावरण) यांचे अध्यक्षतेखाली संबंधित शासकीय विभागांची दिनांक ०९/१२/२०१० दुपारी ३.०० वाजता उद्यम सभागृह, उद्योग भवन, सिव्हील लाईन्स, नागपूर येथे घेण्यात आलेल्या बैठकीची इतिवृत्त.

मसदा

मा. मंत्री (पर्यावरण) यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक ०९/१२/२०१० रोजी चंद्रपूर कृती आराखडा व अंमलबजावणीबाबत मा. मंत्री (पर्यावरण) यांचे अध्यक्षतेखाली संबंधित शासकीय विभागांची दिनांक ०९/१२/२०१० दुपारी ३.०० वाजता उद्यम सभागृह, उद्योग भवन, सिव्हील लाईन्स, नागपूर येथे घेण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये पर्यावरण विभागाच्या सचिव व संचालक, उद्योग उर्जा व कामगार विभागाचे सचिव, म.प्र.नि.मंडळाचे सदस्य सचिव व जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभाग, म.औ.वि.महामंडळ, भारतीय खान ब्युरो, खनिकर्म संचालनालय व म.प्र.नि.मंडळाचे व पर्यावरण विभागाचे इतर प्रतिनिधी उपस्थित होते.

सचिव (पर्यावरण) यांनी सर्व उपस्थितांना सदर बैठकीचे महत्त्व व उद्दीष्ट समजावून सांगितले. त्यानंतर म.प्र.नि. मंडळाचे सदस्य सचिव यांनी चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषणाच्या समस्या, केंद्र शासनाने चंद्रपूर जिल्ह्यातील काही भाग गंभीर प्रदूषित क्षेत्र म्हणून घोषित करणे, चंद्रपूर कृती आराखडा व विविध शासकीय विभागांनी संबंधित बाबीवर करावयाची अंमलबजावणीबाबत मा. अध्यक्ष तसेच उपस्थित असलेले विविध शासकीय विभागांचे सचिव व प्रतिनिधी यांना अवगत केले. सदर बैठकीमध्ये चंद्रपूर कृती आराखडाच्या अंमलबजावणीबाबत विस्तृत चर्चा करण्यात आली व त्यानुसार सदर कृती आराखडा प्रभावीपणे राबविण्यासाठी खालीलप्रमाणे ठरविण्यात आले.

१. खनिज वाहतुक, ओव्हर लोड व वाहतुकीदरम्यान ताडपत्री न वापरल्यामुळे निर्माण झालेल्या हवा प्रदूषणाच्या समस्या.
खनिज जसे मुख्यतः कोळसा वाहतुकीमुळे, ओव्हरलोडमुळे तसेच कोळसा वाहतुकीदरम्यान ताडपत्री न वापरल्यामुळे निर्माण होत असलेल्या प्रदूषणाच्या समस्येबाबत उप-प्रादेशिक अधिकारी, परिवहन विभाग यांनी वे ब्रीज ची तपासणी करावी. यासाठी परिवहन विभागास जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी पोलिस विभागामार्फत अतिरीक्त मनुष्यबळ वेळोवेळी द्यावे. तसेच परिवहन विभागातर्फे शहरामध्ये नविन वे ब्रीज तयार करून त्या ठिकाणी संनियंत्रण करावे. याबाबत परिवहन विभागाने कृती आराखडा तीन महिन्यात सादर करावा.
२. कृती आराखडा राबविण्यासाठी खनिज विकास निधीचा वापर करणे.
कोळसा खाणीच्या परिसरातील गावांचा विकासासाठी, पर्यावरण संवर्धनासाठी जसे रस्ते बांधणे, वृक्ष लागवड करणे इ. बाबीसाठी खनिज विकास निधीचा वापर करण्यात यावा व यासाठी वेळोवेळी सुद्धा ५० टक्के अर्थसहाय्य करावे, असे ठरले. त्याचप्रमाणे सदर प्रस्ताव तयार करून मा.मंत्री महोदयांच्या मार्फतच संबंधित विभागास खनिज विकास निधीतून अर्थसहाय्य मंजूर करणेसाठी पाठवावे, असे ठरले.

३. चंद्रपूर शहरातील कोल डेपो हटविणेबाबत.

चंद्रपूर शहरामधील चंद्रपूर-नागपूर राष्ट्रीय महामार्गावर असलेले कोल डेपोमध्ये कोळशाची हाताळणी होत असते, त्यामुळे कोळसा धुळीकणांचे उत्सर्जन होते. या कोल डेपोमध्ये हवा प्रदूषण नियंत्रणासाठी कोणतीही उपाययोजना केलेली नाही. तसेच याबाबत कोणत्याही विभागातर्फे सैनियंत्रण करण्यात येत नाही. त्यामुळे या राष्ट्रीय महामार्गावरील कोल डेपो हटविण्यासाठी जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी कार्यवाही करावी, असे ठरले. या राष्ट्रीय महामार्गावरील स्थित असलेले कोल डेपोची यादी म.प्र.नि.मंडळाने जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांना द्यावी.

४. चंद्रपूर शहरासाठी बायपास रोड बांधणे.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या प्रतिनिधींनी चंद्रपूर शहरासाठी बायपास रोड बांधण्याची असमर्थता दर्शविली. याबाबत त्यांनी वन जमिन व नदीचा भाग इ. बाबी बायपास रोड बांधण्यास अवरोध करतात असे सांगितले. सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या प्रतिनिधींनी सध्या सुरू असलेले रोड बांधकामाचे प्रकल्प तसेच मंजूर झालेल्या प्रकल्पाबाबत माहिती दिली. त्याचप्रमाणे नविन प्रकल्पांना निधीअभावी मंजुरी मिळणार नाही, असेही सांगितले. सध्या सुरू असलेले व मंजूर झालेले रस्ते बांधणी प्रकल्प एक ते दीड वर्षांच्या कालावधीमध्ये पूर्ण करावेत अशी अपेक्षा व्यक्त करण्यात आली.

५. नागरी घनकचरा व्यवस्थापन, मल प्रक्रिया व विल्हेवाट.

चंद्रपूर शहरातील निर्माण होणाऱ्या घरगुती सांडपाण्यावर मल प्रक्रिया केंद्र उभारलेले नाही. तसेच मल वाहून नेण्यासाठी वाहिनी सुध्दा टाकलेली नाही. त्याचप्रमाणे चंद्रपूर शहरातील घनकचऱ्यावर प्रक्रिया करणेसाठी सध्या अस्तित्वात असलेले घनकचरा व्यवस्थापन केंद्र कार्यरत नाही व त्याची क्षमता एकुण निर्माण होणाऱ्या घनकचऱ्यापेक्षा कमी आहे. या विषयावर संबंधित विभागाने नगर परिषदेने लक्षकेंद्रित करून आवश्यक उपाययोजना करावी. मल प्रक्रिया केंद्र उभारण्यासाठी राष्ट्रीय नदी कृती आराखड्या अंतर्गत प्रकल्प किंमतीच्या ७० टक्के अर्थसहाय्य देण्यात येते. ही माहिती देण्यात आली.

६. चंद्रपूर शहरामध्ये इंधन म्हणून कोळसा वापरावर बंदी.

चंद्रपूर जिल्ह्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात कोळसा खाणी असल्यामुळे कोळशाचा इंधन म्हणून घरगुती वापर करण्यात येतो. यामुळे सुध्दा हवा प्रदूषणात भर पडते. त्यामुळे कोळशाचा इंधन म्हणून घरगुती वापर टाळणे आवश्यक आहे. याबाबत जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी जनजागृती करावी, असे ठरले.

७. वेकोलीच्या कोळसा खाणीमुळे निर्माण झालेल्या पर्यावरणाच्या समस्या.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील कोळसा खाणीमुळे निर्माण झालेल्या प्रदूषणाच्या व पर्यावरणाच्या समस्यांबाबत चर्चा करण्यात आली. याबाबत उपस्थित असलेले भारतीय खान ब्युरोचे प्रतिनिधींनी सांगितले की, भारतीय खान ब्युरो कोळसा खाणी व्यतिरीक्त इतर खनिज खाणीचे सैनियंत्रण करत असते. या अंतर्गत खनिज खाणींचा पर्यावरण संरक्षणाची बाब खाणीच्या योजनेमध्येच अंतर्भूत केलेली असते.

व त्याची वेळोवेळी सैनियंत्रण करण्यात येते. याच धरतीवर कोळसा खाणीमधील सुध्दा प्रदूषण व पर्यावरणाच्या समस्यां जसे हवा व जल प्रदूषण, घनकचरा व्यवस्थापन व त्यामुळे पावसाळ्यामध्ये पुराची निर्माण होणारी शक्यता बंद झालेल्या कोळसा खाणीमध्ये भराव करणे, इ. बाबींचे सैनियंत्रण करणेसाठी वेकोलीची एक संस्था असावी, असे ठरविण्यात आले.

८. तडाली औद्योगिक क्षेत्रामध्ये पर्यावरण संरक्षणासाठी करावयाची कार्ये.

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने औद्योगिक क्षेत्रामध्ये पर्यावरण संरक्षणासाठी खालीलप्रमाणे कार्य करण्याचे ठरले.

अ. औद्योगिक क्षेत्रामध्ये दुसऱ्या टप्प्यातील रस्ता बांधणीचे कार्य पूर्ण करावे.

ब. औद्योगिक क्षेत्रामध्ये रस्त्यांच्या दुतर्फा व ग्रीन झोनमध्ये वृक्ष लागवड करावी.

क. औद्योगिक क्षेत्रातील कारखान्यांना उन्हाळ्यामध्ये मुबलक पाणी पुरवठा होईल यासाठी आवश्यक उपाययोजना करावी.

ड. औद्योगिक क्षेत्रातील धोकादायक नसलेल्या घनकचरा व्यवस्थापनासाठी शास्त्रोक्त पद्धतीचे व आवश्यक क्षमतेचे सामायिक भुभराव व्यवस्थापन केंद्र उभारावे.

९. तडाली औद्योगिक क्षेत्र येथे रेल्वे सायडींग उभारणे.

चंद्रपूर शहरामध्ये असलेल्या रेल्वे सायडींगमध्ये खनिज व इतर उत्पादकाची ने-आण करण्यात येते होती. खनिज व इतर उत्पादके जसे, सिमेंट इ. ची रेल्वेसायडींगमध्ये हाताळणी करत असल्यामुळे शहरातील हवा प्रदूषणास ही बाब करणीभूत ठरलेली होती. सद्यस्थितीमध्ये चंद्रपूर शहरातील या रेल्वे सायडींगद्वारे फक्त अन्न धान्यांची ने-आण वा हाताळणी करण्यात येते. त्यामुळे उद्योगांना खनिज व इतर कच्च्या मालाचा पुरवठा करणेसाठी रेल्वे सायडींग उभारणे आवश्यक आहे. असे झाल्यास चंद्रपूर शहरातील होणारी वाहनांची रहदारी सुध्दा कमी होईल व कच्च्या मालाची हाताळणीवर आळा बसेल, ज्यामुळे हवा प्रदूषण नियंत्रणास मदत होईल. त्याचप्रमाणे महामार्गावर होणाऱ्या अपघातांवर सुध्दा आळा बसेल. तडाली औद्योगिक क्षेत्रामध्ये रेल्वे सायडींग उभारणी वर्धनक्षम (Viable) होणार नाही, असा मतप्रवाह असल्यामुळे याबाबत महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने अभ्यास करून सुसाध्यता पडताळून पहावी असे ठरले.

१०. औष्णिक विद्युत केंद्रातील राखेचा वापर.

सार्वजनिक बांधकाम विभाग, रस्ते बांधणीचे प्रकल्प राबविते. या प्रकल्पांमध्ये चंद्रपूर औष्णिक विद्युत केंद्रातील निर्माण झालेली राखेचा वापर आवश्यक मर्यादेपर्यंत करण्याचे ठरले. त्याचप्रमाणे या राखेचा वापर कोळसा खाणीसुध्दा बंद झालेल्या कोळसा खाणीमध्ये करावा, अशा सुचना वेकोलीला देण्याचे ठरले.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळातर्फे औद्योगिक घटकांना दिलेल्या संमतीपत्रातील अटी व शर्तीचे तसेच विविध निर्देशांचे तंतोतंत पालन करून कालबद्ध कृती आराखड्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत मा.मंत्री महोदयांनी आदेश दिले.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषणाच्या समस्या, चंद्रपूर कृती आराखडा व अंमलबजावणीबाबत मा.मंत्री, पर्यावरण यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्ह्यातील आमदार, शासकीय अधिकारी यांच्यासमवेत दिनांक २८.०२.२०११ रोजी दुपारी ०३.०० वा. मंत्रालय, मुंबई येथे संपन्न झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त

चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषणाच्या समस्या व सद्यस्थिती, चंद्रपूर कृती आराखडा व अंमलबजावणीबाबत मा.मंत्री, पर्यावरण, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली चंद्रपूर जिल्ह्यातील विधान सभा सदस्य, विधान परिषद सदस्य व संबंधित शासकीय अधिकारी यांची बैठक दि.२८.०२.२०११ रोजी मंत्रालय, मुंबई येथे घेण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये मा.राज्यमंत्री, पर्यावरण, महाराष्ट्र राज्य, मा.प्रधान सचिव, उद्योग तथा चंद्रपूर जिल्ह्याचे पालक सचिव, जिल्हाधिकारी, इतर शासकीय अधिकारी, म.औ.वि.महामंडळाचे अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळाचे सदस्य सचिव व संबंधित अधिकारी, तसेच चंद्रपूर जिल्ह्यातील उद्योगांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

मा.मंत्री, पर्यावरण यांनी चंद्रपूर जिल्ह्यातील कारखान्यामुळे होणारे प्रदूषण कमी करण्यासाठी कृती आराखडा तयार करण्यात आलेला आहे. तसेच यासंदर्भात मोठ्या उद्योगांचे प्रदूषण कमी करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनासंबंधी चर्चा करण्यात आली. केंद्र शासनाने महाराष्ट्रातील पांच ठिकाणे गंभीर प्रदूषित क्षेत्र म्हणून घोषित करण्यात आले असून त्यामध्ये चंद्रपूर जिल्ह्यातील काही भागाचा समावेश करण्यात आलेला आहे व तेथे नवीन उद्योगांवर बंदी घालण्यात आलेली होती. आवश्यक त्या उपाययोजना केल्यामुळे इतर ४ ठिकाणांची बंदी उठविण्यात आली होती. परंतु चंद्रपूर जिल्ह्यातील नवीन उद्योग उभारण्याबाबतची बंदी अद्याप उठविण्यात आलेली नाही. चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषण कमी करण्यासाठी ठोस उपाययोजना करणे आवश्यक आहे असे मंत्री महोदयांनी स्पष्ट केले आहे.

मा.सदस्य सचिव, म.प्र.नि.मंडळ यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले. चंद्रपूर जिल्ह्याचा कृती आराखडा केंद्र शासनास सादर केलेला आहे. परंतु सदर कृती आराखडा केंद्र शासनास मान्य नसून अल्पकालीन योजना (Short Term) सादर करण्यासंबंधी सांगण्यात आले आहे. चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषणाची पातळी अति गंभीर असून या संबंधी प्रदूषण करणाऱ्या सर्व उद्योगांशी चर्चा करण्यात आलेली आहे व त्यांना प्रदूषण कमी करण्यासंबंधी उपाययोजना करण्याबाबत सांगण्यात आले आहे. तसेच संबंधित विभागांनी उदा.बांधकाम विभाग, औद्योगिक विकास महामंडळ, नगर विकास विभाग, चंद्रपूर व बल्लारपुर नगरपालिका, प्रादेशिक परिवहन विभाग यांनी त्यांच्या वतीने सहकार्य करण्याचे आश्वासन दिलेले आहे.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील उद्योगाबाबत, प्रदूषण कमी करण्यासाठी उद्योगाने केलेल्या उपाययोजना सीईपीआय इंडेक्स याबाबतची विस्तृत माहितीचे सादरीकरण करण्यात आले. सदस्य सचिव यांनी नमूद केले की, जे उद्योग ट्रकमधून वाहतुक करतात, त्यांना यंत्रचलित बंदिस्त ट्रकमधून (Mechanical operated closed trucks) कोळसा/इतर खनिज वाहतुक करण्यासंबंधी निर्देश दिलेले आहेत व यासाठी सदर उद्योगांना ३१.०३.२०११ पर्यंत मुदत दिलेली आहे. त्यानंतर जर उद्योगाने / वे.को.लि. यांनी वरील निर्देशाचे पालन केले नाही तर त्यांच्याविरुद्ध कारवाई केली जाईल, तसेच याबाबत जिल्हाधिकारी, जिल्हा पोलीस अधिक्षक व परिवहन विभागास योग्य ते निर्देश देण्यात येईल.

मा.श्री.सुधीर मुनगंटीवार, विधान सभा सदस्य यांनी नमूद केले की, चंद्रपूर जिल्ह्यासाठी कृती आराखडा तयार केला, परंतु कोणतीही ठोस कारवाई झालेली नाही. चंद्रपूर व बल्लारपुर नगरपालिकेने घरगुती सांडपाणी शुद्ध करून त्याचे पुनर्वापर करण्याचे नमूद केले. कृती आराखड्यावर प्रत्यक्ष कारवाई करण्यासंबंधी निधी उपलब्ध करण्याबाबत विचार व्हावा, असेही सुचित करण्यात आले. प्रदूषण करणाऱ्या उद्योगांवर प्रदूषण कर लावण्याबाबत कायदेशीर तरतुद असावी. उद्योगाने सुधारीत यंत्राचा वापर करावा व वेळोवेळी प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणेत सुधारणा करण्याचे सुचविले. चंद्रपूर जिल्ह्यात जास्त कारखान्यांना परवानगी न देता जेथे उद्योग नाहीत, अशा ठिकाणी उद्योग उभारण्यात यावे, तसेच उद्योगाच्या विस्तारीकरणास सुध्दा परवानगी देण्यात येऊ नये. कमी प्रदूषण व कमी पाण्याचा वापर असणाऱ्या उद्योगांनाच या चंद्रपूर जिल्ह्यात परवानगी दिली जावी,

सदस्य सचिव यांनी सुचविले की, सीईपीआय मुळे चंद्रपूर जिल्ह्यात सध्या नवीन उद्योगांवर बंदी आहे, त्यामुळे नवीन उद्योगांना परवानगी देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

मा.प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा व कामगार यांनी नमूद केले की, प्रदूषणाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रमानुसार उपाययोजना पूर्ण केल्या पाहिजे व जे उद्योग वेळेवर उपाययोजना करीत नाहीत, त्यांचेवर योग्य ती कारवाई करण्याचे सुचविले. ट्रकमधून कोळसा वाहतुकीचा प्रश्न वर्षानुवर्षे सुरू आहे, त्यावर लवकरात लवकर उपाययोजना व्हावी. राज्यसरकारला कायद्याप्रमाणे अधिकार आहे, त्याचा वापर करून प्रदूषण करणाऱ्या उद्योगावर कारवाई करणे शक्य आहे, त्यासाठी वेगळा कायदा किंवा तरतुद करण्याची आवश्यकता नाही.

सदस्य सचिव यांनी नमूद केले की, कृती आराखड्याच्या अंमलबजावणीमधील उपाययोजनांसाठी खर्च संबंधित उद्योगाने करावयाचा आहे.

मा.श्री.सुधीर मुनगंटीवार, विधान सभा सदस्य यांनी सुचविले की, चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदूषणासाठी चंद्रपूर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली एक आढावा समिती गठित करण्यात यावी व त्यामध्ये लोकप्रतिनिधींचा समावेश करावा व त्या समितीने दरमहा आढावा घ्यावा.

यावर मा.मंत्री,पर्यावरण यांनी अशा प्रकारची समिती जिल्हास्तरावर गठित करण्याची पडताळणी केली जाईल असे सुचविले.

मा.श्री.नानाजी शामकुळे, विधान सभा सदस्य यांनी शासनाच्या अंदाजपत्रकात पर्यावरणासाठी विशेष तरतुद / निधी असणे आवश्यक आहे. चंद्रपूर जिल्ह्यातील घुघुस, ताडाळी या भागातील सर्व कोलवांशरीजचे प्रदूषण जास्त असल्यामुळे सदर वांशरीज यांचेवर योग्य ती कार्यवाही करण्याचे सुचविले.

ग्रामीण रस्ते मोठ्या प्रमाणात कोळसा वाहतुकीसाठी योग्य नाही, तरी त्याचा वापर कोळसा वाहतुकीसाठी करण्यात येऊ नये. रस्त्याची बांधणी सुधारण्यात यावी. या विभागातील उपलब्ध पाण्याच्या साठ्याचा वापर उद्योगासाठीच जास्त प्रमाणात होत असल्यामुळे पिण्याच्या पाण्याची समस्या निर्माण होत आहे. तरी यासंबंधी योग्य नियोजन व्हायला हवे. चंद्रपूर जिल्ह्यात मलनिःसारण केंद्र उभारण्यात येऊन त्यातील प्रक्रियाकृत पाणी चंद्रपूर थर्मल पॉवर स्टेशनमध्ये वापरण्यात यावे, असे त्यांनी नमूद केले.

श्रीमती शोभाताई फडणवीस, विधान सभा सदस्य यांनी असे नमूद केले की, चंद्रपूर जिल्ह्यातील / शहरासाठी कृती आराखडा (२००६ व २०१०) ची अंमलबजावणी लवकरात लवकर करण्यात यावी. बिल्ट बल्लारपुर मधून निघणाऱ्या लाईम स्लजची योग्य विल्हेवाट करण्याचे सुचविले. तसेच लाईम स्लजवर लावलेल्या झाडांबाबतच्या पडताळणी अहवाल कृषि विभागाकडून प्राप्त करावा. तसेच इरई नदीचे पात्र ओव्हर बर्डन मुळे बदलणार आहे. तेथील लोकांचे पुनर्वसन झाल्याशिवाय सदर पात्र बदलाचे काम सुरु नये. या भागात खुल्या काळसा खाणीमुळे जास्त प्रदूषण होत आहे, त्यावर ठोस उपाययोजना करण्यात यावी. प्रत्येक कारखान्याने सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणा उभारली पाहिजे. कारखान्याकडून हवा प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणा नियमितरित्या चालविण्याबाबत सक्त ताकीद देण्यात यावी. तसेच चंद्रपूर औष्णिक औष्णिक विद्युत केंद्र यांनी हवा प्रदूषणाबाबत तातडीने उपाययोजना करावी.

श्री.जैनुद्दीन झवेरी, विधान परिषद सदस्य यांनी असे नमूद केले की, ज्या खदानीचे भाडे पट्टे संपलेले आहे, अशा उद्योगांना नुतनीकरण देण्यात येऊ नये. कोळसा खाणीमुळे झालेल्या मार्तीच्या ढिगाऱ्यांचे सपाटीकरण करण्यात यावे. तसेच बल्लारपुर पेपर मिलने वासाची तीव्रता कमी करण्याबाबत युध्द पातळीवर उपाययोजना करावी व जिल्ह्यातील प्रत्येक कारखान्याने प्रदुषण नियंत्रणासाठी वेगळे एनर्जी मिटर लावावे व मंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी भेटीच्या दरम्यान त्याबाबतची प्रत्यक्ष पडताळणी करावी.

मा.श्री.सचिन अहिर, राज्यमंत्री, पर्यावरण, उद्योग व खनिजे यांनी असे नमूद केले की, चंद्रपूर जिल्ह्यातील कृती आराखड्याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी. परिसरात जास्तीत जास्त झाडे लावण्यात यावी. खनिज विकास निधीचा उपयोग पर्यावरण संवर्धनासाठीच केला पाहिजे. ज्या उद्योगांवर दंडात्मक कारवाई झाली असेल, अशा उद्योगांचे ना हरकत प्रमाणपत्र देतांना त्यांचे प्रस्ताव प्रलंबित करण्यात यावे. कोलवॉशरीच्या प्रदुषणाबाबत आढावा घेऊन दोषी कोलवॉशरीवर कारवाई करण्यात यावी.

मा.ना.श्री.संजय देवतळे, मंत्री, पर्यावरण यांनी अशा सुचना केल्या की, उद्योगांना देण्यात येणाऱ्या संमतीपत्रातील अटीची पूर्तता केली नसेल तर त्यांच्यावर कडक कारवाई करावी. चंद्रपूर जिल्ह्यात नवीन प्रदुषणकारी उद्योगांना परवानगी देण्यात येऊ नये. उद्योगांमध्ये हवा प्रदुषण नियंत्रण यंत्रणा सतत चालू असल्यास किती विजेचा वापर होतो, त्याचे सरासरी युनिट काढून मंडळातर्फे तपासण्यात यावे. बिल्ट बल्लारपुर मधून निघणाऱ्या स्लजच्या ढिगाऱ्यावर झाडे लावण्याबाबतचा पडताळणी अहवाल कृषि विभागाकडून मागविण्यात यावा. वेकोलच्या कोळसा खदानीमुळे तयार झालेल्या मार्तीच्या ढिगाऱ्यांमुळे नदीचे पात्र बदलणे, तेथील स्थानिक लोकांचे पुनर्वसनाचे प्रश्न उपस्थित झाले आहे, याचा अहवाल कृषि विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जलसंपदा विभाग, भुविज्ञान व खनिज संचालनालय यांचेकडून ३ महिन्यांत अहवाल मागविण्यात यावा. कोलवॉशरीजमुळे होणाऱ्या प्रदुषणाच्या प्राप्त तक्रारीची तपासणी करून दोषी आढळणाऱ्या कोलवॉशरीवर कारवाई करण्यात यावी. चंद्रपूर जिल्ह्यातील प्रदुषणकारी कारखान्यांच्या जबाबदार अधिकाऱ्यांनी सभेला आवर्जून हजर राहण्याबाबत सुचविले.

सरतेशेवटी मा.मंत्री महोदयांनी सुचविले की,

१. खनिज वाहतुक बंदिस्त यंत्रचलित ट्रकमधूनच करण्यात यावी.
२. खनिज विकास निधीचा विकास करून चंद्रपूर शहरासाठी बायपास रोड बांधण्याबाबत उपाययोजनाची पडताळणी करावी.
३. औष्णिक विद्युत केंद्राने प्रदुषणाबाबत, तसेच राखेच्या विल्हेवाटीबाबत तात्काळ उपाययोजना करावी.
४. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळातर्फे ताडाळी क्षेत्राचे रोड व ड्रेनेजबाबत तात्काळ कारवाई करावी.
५. वे.को.लि.ने ओव्हर बर्डनच्या विल्हेवाटीबाबत शास्त्रीय पध्दतीने उपाययोजना करावी.
६. चंद्रपूर कृती आराखड्याबाबत प्रत्येक विभागाने यशस्वीरित्या अंमलबजावणी करावी.

उपस्थितांचे आभार मानले व सभा संपल्याचे जाहिर केले.

* * * * *

अध्यक्षतेखाली दिनांक ०८.०४.२०११ रोजी दुपारी ०२.०० वा. मंत्रालय, मुंबई येथे संपन्न
झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त

यंत्रचलित बंदिस्त ट्रकमधून (Mechanical Operated Closed Trucks) कोळसा व इतर खनिजे वाहतुक करण्यासाठी मा.मंत्री, पर्यावरण यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.०८.०४.२०११ रोजी मंत्रालय, मुंबई येथे बैठक घेण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये मा.मंत्री, पर्यावरण, महाराष्ट्र राज्य, मा.सचिव, पर्यावरण विभाग, म.प्र.नि.मंडळाचे सदस्य सचिव, महाव्यवस्थापकीय संचालक, महाजेनको, तसेच म.प्र.नि.मंडळाचे संबंधित अधिकारी, तसेच वेस्टर्न कोल लि. व मँगनीज ओअर इंडिया लि., चे अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक व उद्योगांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

मा.सदस्य सचिव, म.प्र.नि.मंडळ यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व बैठकीची प्रस्तावना केली.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत महाराष्ट्रातील विविध शहरे व औद्योगिक क्षेत्रे यामध्ये वातावरणीय हवेची गुणवत्ता नियमितपणे मोजली जाते. गेल्या काही वर्षांतील हवेच्या गुणवत्तेच्या आकडेवारीवरून असे निदर्शनास येते की, वातावरणीय हवेमध्ये धुळीचे प्रमाण हे मर्यादपेक्षा मोठ्या प्रमाणावर जास्त आहे. यादृष्टीने सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्था, तसेच संबंधित उद्योग, खाण क्षेत्र, इ. यांना वेळोवेळी अपेक्षित उपाययोजनेबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. वातावरणीय हवेतील धुळीच्या प्रमाणामध्ये वाहतुकीमुळे होणाऱ्या प्रदूषणाचा प्रमुख समावेश आहे. त्यामध्ये सुद्धा विशेषतः खाण क्षेत्र परिसरात होणाऱ्या खनिजांची वाहतुक यामुळे होणाऱ्या पर्यावरणाचे प्रश्न जसे-धुळीचे उत्सर्जन, रस्त्यांची नादुरुस्ती यांचा शेती व आरोग्यावर होणारे परिणाम, इ. हे वेळोवेळी मंडळाच्या निदर्शनास आलेले आहे. या प्रदूषणावर आळा घालण्यासाठी म.प्र.नि.मंडळाने प्रमुख खनिज उद्योग, कोळसा, लोह खनिज, बॉक्साईट, मँगनीज, चुनखडी या खाण उद्योगांना त्यांच्या खनिजांची वाहतुक पर्यावरण पुरक पद्धतीने करण्याबाबत वेळोवेळी निर्देश देऊन पाठपुरावा केलेला आहे. विशेषतः कोळसा क्षेत्रामध्ये कोळसा वाहतुकीमुळे होणाऱ्या प्रदूषणाबाबत वेळोवेळी तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत व त्या विषयी विधीमंडळात अनेकदा प्रश्न विचारले गेले आहेत. या सर्व बाबींचा विचार करून, म.प्र.नि.मंडळाने सन २००८ पासून या प्रमुख खाण उद्योगांना, संबंधित उद्योगांना खनिजांची वाहतुक यांत्रिकी बंदिस्त ट्रकमधूनच करण्याबाबत पाठपुरावा केलेला आहे. परंतु यामध्ये अत्यल्प यश लाभलेले होते व या खाण उद्योगांनी त्यांच्या खनिजांची वाहतुक अपुऱ्या टाकलेल्या ताडपत्रीच्या ट्रकमार्फत करणे अद्यापि चालू ठेवलेले आहे.

सदस्य सचिवांनी हवा प्रदूषणासंदर्भात वरील सद्यस्थिती पाहता, यंत्रचलित ट्रकमधून कोळसा व इतर खनिजे वाहतुक करण्यासंबंधी सर्व उद्योगांच्या प्रतिनिधींना आवाहन केले, जेणेकरून वातावरणातील हवा प्रदूषणाची पातळी कमी होण्यास, तसेच केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या पर्यावरण मुल्यांकन अहवालातून चंद्रपूर जिल्ह्याचे नांव वगळण्यास मदत होईल कारण महाराष्ट्रातील सर्वाधिक कोळसा व इतर खनिजांचे उत्पादन करणाऱ्या खाणी व अनुषंगाने, होणारी वाहतुक ही चंद्रपूर जिल्ह्यातच जास्त प्रमाणात होते. तदनंतर सदस्य सचिवांनी बंदिस्त ट्रकमधून कोळसा व इतर खनिजांची वाहतुकीसंदर्भात सादरीकरण केले.

तद्नंतर मा.सचिव, पर्यावरण विभाग यांनी बंदिस्त ट्रकमधुन कोळसा व इतर खनिजे वाहतुक करण्याबाबत उपाययोजना सुचविणारे महाराष्ट्र हे प्रथम राज्य असून सुरुवातीस काही अडचणी येण्याची शक्यता धरून, त्यावर मात करून ही योजना राबविण्याबाबत सर्व उपस्थितांना आवाहन केले. महाराष्ट्र राज्याने ही योजना राबविल्यास इतर राज्येही ही योजना राबविण्याबाबत निश्चितपणे विचार करतील व पुढे सदर योजना देश पातळीवर राबविली जाईल.

यानंतर मा.सचिव, पर्यावरण विभाग यांनी सदर योजना राबविण्याकरीता उद्योगांच्या प्रतिनिधींना काही तांत्रिक अडचणी असल्यास, त्याबाबत त्यांनी त्यांचे विचार मांडण्यास अनुमती दिली.

मॉईलचे श्री.के.जे.सिंग यांनी सदर योजनेस पाठिंबा दर्शवून ही योजना त्यांच्या सर्व खाणीतील खनिजांच्या वाहतुक करण्यासाठी राबविण्याचे आश्वासन दिले. परंतु सदर योजना राबविण्याकरीता शासनाने पुरेसा अवधी देण्याबाबतची सुचित केले.

तद्नंतर मे.हिंडाल्को इंडस्ट्रीज, मे.मरकेटर लाईन्स यांच्या प्रतिनिधींनी सदर चर्चेत भाग घेतला व योजनेस पाठिंबा दर्शवून पुरेशा कालावधीची मागणी केली. तसेच मे.मरकेटर लाईन्सचे प्रतिनिधी श्री.मल्होत्रा यांनी असे सांगितले की, त्यांच्या विदेशातही खाणी असून कोठेही यंत्रचलित बंदिस्त ट्रकमधुन वाहतुक केली जात नाही. तसेच या प्रकारच्या ट्रकमध्ये खनिजे भरतांना व ट्रक खाली करतांना खूप त्रास होतो. अशाप्रकारची योजना राबविल्यास उद्योगांचा खर्च वाढेल (यंत्रचलित बंदिस्त ट्रककरीता) व त्याकरीता कोळसा व इतर खनिजांचाही दर वाढवावा लागेल, जेणेकरून कोळसा व इतर खनिजे विकत घेणारे उद्योग शेजारच्या राज्यातून सदर कोळसा व इतर खनिजांची आयात करतील व महाराष्ट्रातील खनिज उद्योगांना त्याचा फटका बसेल.

मा.सचिव, ऊर्जा यांनी श्री.मल्होत्रा यांचे म्हणणे खोडून काढत सांगितले की, आधुनिक तंत्रज्ञानामुळे आपणांस हवी त्याप्रमाणे बंदिस्त ट्रक तयार करणाऱ्या कारखान्यांकडून तयार करून घेऊ शकतो, जेणेकरून ट्रकमध्ये खनिजे भरतांना व उरवितांना कोणताही त्रास होणार नाही. त्यामुळे आपण अशा गोष्टींचा विचार न करता उपाययोजना राबविण्याबाबत विचार करावा. त्यानंतर त्यांनी असे सुचविले की, सदर योजना लागू होण्यासाठी वेळ निश्चित करण्यात यावी. तसेच जास्त वेळ न देता एक वर्षापर्यंत सदर योजना लागू होईल, असे बघावे.

मे.बेकोलिचे अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, श्री.दिनेश चंद्र गर्ग यांनी सदर योजनेस पाठिंबा दर्शवून यंत्रचलित बंदिस्त ट्रकचा आराखडा अंतिम करण्याकरीता ट्रक तयार करणाऱ्या कारखान्यांच्या प्रतिनिधींसोबतही चर्चा केल्याचे सांगितले. सदर योजना अंमलात आणण्याकरीता बेकोलि तयार असून शासनाने पुरेसा कालावधी देण्याबाबत सुचविले.

सदस्य सचिवांनी सर्वांच्या मतानुसार सर्व उद्योग प्रतिनिधी, ट्रक तयार करणाऱ्या कारखान्यांचे प्रतिनिधी व संबंधित शासकीय अधिकारी यांची मे, २०११ मध्ये बैठक घेऊन, त्या बैठकीत बंदिस्त ट्रकचा आराखडा अंतिम करण्यात येईल, तसेच याबाबत वेगवेगळ्या ठिकाणी जनजागृतीसाठी कार्यशाळा घेतली जाईल व प्रत्यक्ष अंमलबजावणी दिनांक ०१.०४.२०१२ पासून सुरु होईल, असे सांगितले.

शेवटी बैठकीचे अध्यक्ष, मा.मंत्री, पर्यावरण यांनी सर्व योजनेचा आढावा घेतला व प्रदुषणाची सद्यस्थिती पाहता, यंत्रचलित बंदिस्त ट्रकमधुनच कोळसा व इतर खनिजांची वाहतुक करणे योग्य असल्याबाबत सांगितले, जेणेकरुन प्रदुषणास आळा बसेल.

सरतेशेवटी मा.मंत्री महोदयांनी सुचविले की,

१. म.प्र.नि.मंडळ, वेकोलि, मॉईल व मोठे उद्योग यांनी संयुक्तरित्या या विषयी सविस्तर कृती आराखडयासाठी कार्यशाळा घ्यावी.
२. मे, २०११ मध्ये वाहतुकदार, उद्योगांचे प्रतिनिधी संबंधित शासकीय अधिकारी व ट्रक तयार करणाऱ्या उद्योगांचे प्रतिनिधी यांची बंदिस्त ट्रकचा आराखडा अंतिम करण्यासाठी बैठक घेण्यात यावी.
३. सर्व उद्योग, खाण उद्योग, इ.नी दि.३०.०६.२०११ पर्यंत बंदिस्त ट्रकचा आराखडा (Design) निश्चित करुन म.प्र.नि.मंडळास सादर करावा.
४. अंतिम झालेला आराखडा प्रत्यक्षात लागु करण्याकरीता ३१.०३.२०१२ पर्यंतची अंतिम मुदत देण्यात यावी. या कालावधीपर्यंत उद्योगांनी सध्या विहित असलेल्या पध्दतीनुसार ट्रकवर संपुर्णपणे ताडपत्री टाकली जाईल, याची खबरदारी घ्यावी.

वरील सर्व सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत मा.मंत्री, पर्यावरण यांनी निर्देश दिले.

सदस्य सचिव यांनी उपस्थितांचे आभार मानले व बैठक संपल्याचे जाहीर केले.

*****

Compliance status of Action Plan for reduction of CEPI Summary of Proposed Action Points (Water Environment)

Short term Action Point (up to 1-year, including continues activity)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance status
1	<p>• M/s Bilt Graphics Paper product, Ballarpur is having activated sludge process ETP of capacity 90 MLD. At present effluent generation is 35 -43 MLD. Industry is achieving 25 – 30 BOD Norms Modernization/replacement of existing batch digesters with continuous digestion system, pulp washing with drum washers will be replaced with presses & adoption of ECF bleaching technology. Replacement of old 2 recovery boilers with single recovery boiler with ESP of 5 electric fields. Up-gradation of ETP & Installation of cooling tower for recycling & MBBR (Moving Bed Bio- film Reactor) technology for improving effluent quality.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Installation of oxygen delignification process to reduce AOX , BOD & Colour ▪ Existing ETP up-gradation with additional thickener & twin wire press ▪ Installation of Disc filter for recycling of paper machine effluent in the system ▪ Distribution Network for treated effluent (0.5 MLD) for gardening in colony area. ▪ Use of effluent in fire hydrant system 	Industry	<p>30/09/2011</p> <p>Implemented</p> <p>31/12/2010</p> <p>31/07/2011</p> <p>31/03/2011</p> <p>Implemented</p>	<p>Entire modernization project is costing around 500Crore</p> <p>40 crore</p> <p>2 crore</p> <p>1.5 crore</p> <p>30 lakhs</p> <p>15 lakhs</p>	<p>Boards has granted consent to Establish for this Modernization Project</p> <p>Order placed for plant and machinery. Civil work started. Material for plant and machinery is started receiving.</p> <p>Work completed</p> <p>Completed.</p> <p>Order placed to ALGAS filter. Expected to complete by June-11</p> <p>WORK COMPLETED.</p> <p>Completed.</p>

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance status
2	<p>M/s Multi- organics Pvt. Ltd., MIDC Chandrapur has installed ETP & Treated effluent is being used for Cooling tower. Industry has achieved Zero discharge Norms. Excess effluent is being dumped in Solar Evaporation Tank. Industry has completed provision of separate drain for storm water & Industrial effluent. Up gradation not required.</p> <p>Provision of mechanical seals, provision for arresting spillages/seepages, treatment & recycle in process</p>	Industry	<p>Implemented</p> <p>31/12/2010</p>	<p>---</p> <p>3 lakhs</p>	<p>Completed</p> <p>Completed. Mechanical seal provided to all process pumps</p>
3	<p>Ghugus Area:</p> <p>1) Gupta Coalfields Ltd: Installation of high frequency screen & thickener to reduce the amount of effluent & easy recovery of solid waste</p> <p>2)Bhatiya International Ltd: Additional concrete tank for storage of industrial effluent</p>	Industry	<p>31/03/2011</p> <p>31/12/2010</p>	<p>2.5 lakhs</p> <p>10 lakhs</p>	<p>Order placed.</p> <p>completed</p>
4	Enforcement of Stringent Norms to evolve Clean technology for Water polluting industries Such as Paper Mill & Thermal Power Plants, along with effective monitoring /vigilance	Industry	30/09/2011	---	Regular vigilance & monitoring by MPCB
5	Additional 2 NWMP monitoring stations at D/S of Wardha River at Ghuggus opencast mine & D/S of MIDC nalla meeting to Erai River	MPCB	31/12/2010		Monitoring is started by Board under Environmental program.

Summary of Proposed Action Points (Water Environment)

Long term Action Point (More than 1-year)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance status
1.	Provision of STP for Chandrapur Town. The domestic effluent generation from Chandrapur Town is about 30.0 MLD. Municipal Council is proposed to install Two Nos. of STP having capacity 45.0 MLD & 25.0 MLD under UIDSSMT scheme, along with laying of sewerage line	Municipal Council	31/03/2012	Scheme is submitted for approval to the Govt. Cost of sewerage line is about 70.0 crore	In first phase STP of 25.0 MLD is proposed & Work of sewer line is started
2.	Use of treated industry effluent for spraying for dust emission control in nearby mines and plantation in forest area, to reduce river discharge	WCL, Forest department & PWD & Industry	31/03/2012		Freshwater conservation as well as control of air pollution will be ensured. Ballarpur Industry is utilizing treated effluent for greenery development and in the colony garden.
3	Provision of STP for Ballarpur town:	Ballarpur Municipal Council	31/03/2012	----	Draft action plan communicated
4	Provision of storm water drain in MIDC Tadali and MIDC Chandrapur	MIDC	31/03/2012	---	Action Plan communicated

Summary of Proposed Action Points (Air Environment)

Short term Action Point (up to 1 year, including continuous activity)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance Status
1	MIDC Tadali				
	1) Chaman Metallics:	Industry	31/12/2010	33 Lakhs	Completed
	• Installation of 3 stage bag house at product house		31/12/2010	8.5 lakhs	completed
	• Installation of new bag filter at cooler discharge		30/09/2011	85 lakhs	WBM work completed
	• Concretization of roads of 0.8 km covering stores and raw material section				
	• Up-gradation of Recupetor of ESP 1 & 2 like RAV changes, pipe replacement, plate replacement of castable, impeller		31/12/2010	30 Lakhs	Completed
	2) Grace Industries:	Industry	31/12/2010	4 lakhs	Completed
	Installation of bag filter at coal crusher, coal screening section & iron ore crusher		30/06/2011	2.5 crore	Will be utilized after operation of CFBC boiler which is under erection
	• Pneumatic fly ash handling system of M/S Grace Industries.				
	3) Siddhabali Ispat Ltd:	Industry	31/12/2010	9.5 crore	WHRB installed
	• Installation of WHRBs for power generation		31/03./2011	35 lakhs	Replacement of ESP-1 is completed
	• Replacement of electric fields & revamping of ESPs for all three kilns to achieve 100 mg/Nm ³	Industry	31/12/2010	25 lakhs	Complied
	• Provision of silo for storage of de-dusting dust which will dispose in After Burning chamber of kilns.		30/06/2011	50 lakhs	Work completed. Road up to solid waste dumping site is only remaining
	• Concretization of internal roads				
	• Installation of coal storage shed		30/09/2011	40 lakhs	Shed for coal to be used for CFBC boiler is completed

	4) Gopani Iron & Power Ltd: - <ul style="list-style-type: none"> • Installation of 6 bag houses for FBC power plant • Installation of bag filters at raw material feeding hopper and transfer point • Concrete road from stores to SMS & from weigh bridge to truck tippler 		31/12/2010 31/03/2011 1 year	60 lakhs 30 lakhs 2.37 crore	6 bag house are installed Bag filter installed & in operation. WBM work completed for both the roads
2	Ballarpur Area BILT Graphics Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Installation of NCG (Non condensable gases) burning system to reduce odour in the area. • Use of CO₂ generated from lime kiln operations for preparation of CaCO₃ (greenhouse gas reduction) 	Industry	31/03/2011	3 Lakhs	Work is completed, NCG burning is in operation Completed, plant is in operation
3	MIDC Chandrapur: Multiorganics Ltd: Installation of Bag Filter at coal fire boilers 4.0 & 4.5 t/hr capacity		31/03/2011		Bag filter installed and made operational.
4	Ghuggus 1) ACC Cement: Installation of state of the art technology, entire new plant by scrapping old one: State of the art technology comprises of new kilns, grate cooler & 6 stage, double stream, In Line Calcliner, which is an energy efficient process & Reverse Air Bag House & new ESP will be used for air pollution control at kiln, raw mill, boiler & cooler discharge. All storages & material handling systems will be under closed shed. Expected emission levels will be 50 mg /Nm ³ for TPM. NOx emission will also be minimized	Industry	31/03/2011	1451 Crore	Modernization plant in operation.
	2) Lloyd Metals Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Installation of new ESP for 500 TPD kilns by scraping old one • Installation of dust collector at discharge hood at coal slinger belt 3170 • Installation of 20000 cum capacity dust collector at lump iron ore crushing building • 100 x 4 TPD kiln - Replacement of existing 20000 cum dust collector capacity by 55000 dust collector capacity at product house 	Industry	Installed in June 2010 30/06/2011 31/03/2011 31/12/2010	5 crore 2 lakhs 1 lakh 25 lakhs	Completed Industry is using washed coal having moisture. Work completed. Installation work is completed.

	3) Gupta Coalfields Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Installation dust extraction system with wet scrubber at washing section. • Installation of rain guns with pipelines & foggy nozzles around the periphery of fines hopper 	Industry	30/06/2011	8 lakhs	At present Water sprinkler arrangement provided.
			30/09/2011	50 lakhs	Rain gun and foggy nozzles are installed near fines hopper which seems inadequate
	4) WCL Ghuggus opencast: Installation of additional rain guns at kargil chowk, old railway siding, new railway siding & CHP, Total no. 258	Industry	31/03/2011	15 Lakhs	79 fixed water sprinklers provided, 26 mist type sprinklers provided near CHP, 4 near weigh bridge, others is expected to be completed by 31/05/2011
	5) Bhatiya International Ltd: Concretization of Internal Transport road from main gate to weigh bridge up to receiving hopper	Industry	31/12/2010	25 lakhs	work is completed
5	CSTPS Chandrapur:- Augmentation & Improvement of ESP's and provision of Ammonia dosing system.	CSTPS	31/03/2011		1) Continuous ammonia dosing for unit no. 1, 2, 3 & 4 is completed. 2) Tender for providing Permanent FGCS by Ammonia dosing for Unit No 5, 6 & 7 is finalized
6	WCL Issues:- Coal transportation road should be defined and dedicated and adequate number of fixed water sprinklers should be provided on the road. Period of six month is required for this compliance.	WCL	31/03/2011	---	Work is under implementation
7	WCL Issues:- Tarring of coal transportation roads should be done regularly. This should be a regular activity.	WCL	Regular activity		Work is in progress

Summary of Proposed Action Points Air Environment

Long term Action Point (More than 1-year)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance Status
1	Ballarpur 1) BILT Graphics Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Installation of new single recovery boiler (capacity 180 TPH) of higher capacity with ESP of 5 electric fields by scrapping out existing old two recovery boilers to achieve 50 mg/Nm³ TPM standards • Adoption of ECF (Elemental chlorine free) bleaching process by replacing existing use of chlorine with chlorine dioxide. 	Industry	31/12/2011	500 crore (includes total modernization project)	Consent to establish is granted. Receipt of plant and machinery of modernization project is in progress.
2	Implementation of Mechanical Closed type material transportation/coverage of coal carrying truck by full tarpaulin especially for Coal. Introduction of Closed Conveyor belts transportation of Coal from mines.	WCL & MPCB	31/03/2012	---	Technical & financial feasibility assessment is going on. M/s Tata Motors has given demo in the month of Feb 2011. Meeting under the Chairmanship of Hon'ble Minister(Environment),GoM held on 8.4.2011 at Mantralaya,Mumbai.
3.	Ghugus & Tadali Area: Installation of waste heat recovery based boilers at sponge iron plants to effectively ensure that all flue gases are discharged through APC.	Industry	31/03/2012	---	There are 5 sponge iron plant in CEPI Area. Four plants have installed WHRB. One plant namely M/s Chaman Metalics has planned to installed WHRB by 2012.Consent to establish for WHRB is already obtained.
4	Development of alternative bypass road for transportation of the Coal & other raw material transportation	WCL, Industries, PWD, RTO	31/03/2012	Cost not assessed	Govt. Budgetary support required & feedback from concerned department is not received. One more communication is sent on 18/02/2011 for steps taken by said organization.

6	Health Impact Studies: a) Health Impact studies due to air pollution problem can be undertaken in Chandrapur city by Health Department. b) Health studies in coal mine area can be undertaken by WCL authorities	Health Department WCL	31/03/2012 31/03/2012		Work shall be expedite by Health department & WCL. WCL authorities conduct health checkup periodically.
7	Vehicular Pollution: a) Mass pool transportation system can be strengthened by State Government b) Adulteration of fuel can be prevented by District Administration	Municipal Council / State Transport District Administration	31/03/2012 31/03/2012		Feed back yet not received.

Summary of Proposed Action Points (Land Environment)

Short term Action Point (up to 1 year, including continues activity)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake Holders	Time estimate	Cost	Compliance Status
1	Ballarpur Area BILT Graphics Ltd: <ul style="list-style-type: none"> Installation of rotary lime kiln of capacity 180 TPD for recycling and re-burning of lime sludge Greening of old lime sludge hillocks with soil & trees Additional tree plantation on sludge hillocks & slopes (Biological Stabilization) 	Industry	Implemented (2008) Implemented 31/03/2012	36 crores 27 lakhs 15 lakhs	Completed Completed 20000 trees planted & effluent distribution network work is in progress.
2	Ghugus Area 1) Bhatiya International Ltd: Adequate arrangement for disposal of solid waste for thickener & settling tank 2) Lloyd Metals Ltd: <ul style="list-style-type: none"> Installation of new ash silo for 100 TPD boiler dust Disposal/utilization of char after beneficiation for power generation (work in progress) Installation of fly ash brick plant 	Industry Industry Industry	31/12/2010 31/12/2010 31/12/2010 30/06/2011	2 lakh 15 lakhs 60 lakhs 75 lakhs	Solid waste sludge is being disposed by sale. Work completed Char beneficiation plant installed & utilization in CFBC Boiler started. AFBC Boiler, fly ash is 100% disposed to cement manufacturer.

3	Tadali Area 1) Chaman Metallica Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Coal char – Disposal by dispatching to power plant, low land filters & brick makers • Iron ore fines – Disposal by selling it to cement plant & to the fines exporter • Close shed for product house bag filter dust bag for the storage arrangement 2) Grace Industries Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Coal char disposal by AFBC boiler, iron ore fines disposal by sale, DSC sludge disposal by land fill, bag filter dust disposal by pneumatic handling area and use in kiln, ESP dust disposal by ash handing plant 3) Gopani Iron & Power Ltd: <ul style="list-style-type: none"> • Char disposal for use in FBC boiler after beneficiation • Iron ore fines to Cement Mfg or Sinter Plant • ESP/de-dusting dust to Bricks Manufacturing 4) Sidhali Steel Industries:- <ul style="list-style-type: none"> • Char disposal for use in FBC boiler or land filling • Iron ore fines to Cement Mfg or Sinter Plant • ESP/de-dusting dust to Bricks Manufacturing 		30/06/2011	2.5 lakhs	Disposal is going on & expected to clear in next month.
			30/06/2011	1.5 lakhs	Disposal is going on & expected to clear in next month.
			31/03/2011	10 lakhs	Completed.
			31/03/2011	20 lakhs	Solid waste such as char/ESP dust is disposed by way of <u>Land filling</u> . Iron ore fines are disposed by sale to cement manufacture.
			30/09/2011	2.5 crore	Char disposal started. Work for beneficiation plant is in progress.
			30/06/2011	10.0 Lakhs	Iron ore fines disposal to cement plant is going on
			31/01/2011	4.0 Lakhs	ESP/de-dusting dust disposal have started since sep-2010
			31/03/2011	5.0 Lakhs	Disposal of Char started
					Iron ore fines disposal to cement plant is going on
					ESP/de-dusting dust disposal have started since sep-2010. Solid waste management is unsatisfactory. Water sprinkling arrangement on solid waste storage area is not provided.

Summary of Proposed Action Points (Land Environment)

Long term Action Point (More than 1-year)

Sr. No.	Action Points	Responsible Stake	Time estimate	Cost	Compliance Status
1	Ghugus Lloyds Metals, Ghugus: <ul style="list-style-type: none"> Char disposal to Bricks manufacturers/ FBC boiler/land filling Land filling for ESP dust & by sale of de-dusting dust 	Industry	31/3/2011 31/3/2011	25 lakhs 75 lakh	Char beneficiation plant installation is going on Disposal of solid waste started, daily 200 MT is being disposed off
2	Tadali: a) Chaman Metallica , Tadali <ul style="list-style-type: none"> Char disposal Bricks manufacturers/ FBC boiler/land filling Iron ore fines disposal By sale to cement industry/ sinter plant Land filling for ESP dust & by sale of de-dusting dust 	Industry	May 2011 March 2011 Dec 2010	2.5 lakhs 1.5 lakhs 75,000	Char disposal started Disposal by sale to cement mfg started Disposal started.
3	Ballarpur: At present MSW of Ballarpur city (19 Ton/Day) is disposed in an unscientific manner. Municipal Council will have to develop waste treatment facility in a time bound manner for wet waste.	Municipal Council	31/03/2012		Work need to be expedite by M.C
4	Chandrapur: Total MSW generation is 120 Ton/Day. At present 1.5 Ton/Day capacity of wet waste treatment facility is installed but not operational. Municipal Council is required to provide adequate capacity of waste treatment facility	Municipal Council	31/03/2012		Feedback not received. Work need to be expedite by M.C
5	<u>WCL & CSTPS:-</u> Demonstration project for use of fly ash for filling the abandoned opencast coal mines	CSTPS and WCL			Pilot project initiated in WCL Rayatwari underground coal mine. However, detail project report (DPR) was not approved by WCL authorities regarding in this matter. Work need to be expedite by WCL